

Ierosināta lieta par trokšņu regulējumu mototrašu tuvumā

Satversmes tiesas 3. kolēģija 2017. gada 9. maijā ierosināja lietu “Par Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” 2. pielikuma 2. punkta atbilstību likuma “Par piesārņojumu” 2. panta 7. punktam, 18.¹ panta trešajai daļai un Latvijas Republikas Satversmes 111. un 115. pantam, kā arī šo noteikumu 2.4. apakšpunkta, ciktāl tas attiecas uz publiskiem pasākumiem autosportā un motosportā, kas norisinās apdzīvotā vietā (pilsētā vai ciemā) izvietotā atklātā autosporta un motosporta bāzē un kuriem Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumā noteiktajā kārtībā ir izsniegta atļauja publisku pasākumu rīkošanai, atbilstību likuma “Par piesārņojumu” 2. panta 7. punktam un Latvijas Republikas Satversmes 111. un 115. pantam”.

Apstrīdētās normas

Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2. pielikuma 2. punkts paredz vides trokšņa robežlielumus ārpus telpām izvietotajām mototrasēm, kas atrodas individuālo dzīvojamo māju (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijā. Pieļaujamo trokšņu amplitūda dažādās situācijās ir no 65 dB(A) līdz 75 dB(A). Tāpat apstrīdētā norma paredz, ka apdzīvotā vietā izvietotās atklātās autosporta un motosporta bāzes radīto troksni novērtē, izmantojot tikai vides trokšņa robežlielumus, taču neveicot trokšņa rādītāju novērtēšanu telpās.

Noteikumu Nr. 16 2.4. apakšpunkts noteic, ka šie noteikumi neattiecas uz publiskiem pasākumiem, kuri ir saskaņoti ar vietējo pašvaldību atbilstoši Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumam, proti, šo pasākumu norisei ir saņemta atļauja.

Augstāka juridiska spēka normas

Satversmes 111. pants: “Valsts aizsargā cilvēku veselību un garantē ikvienam medicīniskās palīdzības minimumu.”

Satversmes 115. pants: “Valsts aizsargā ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, sniedzot ziņas par vides stāvokli un rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu.”

Likuma “Par piesārņojumu” 2. panta 7. punkts paredz, ka šī likuma mērķis ir novērst vai mazināt piesārņojuma dēļ cilvēku veselībai, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu, novērst kaitējuma radītās sekas, kā arī novērst vai samazināt vides trokšņa iedarbību uz cilvēkiem.

Likuma “Par piesārņojumu” 18.¹ panta trešā daļa:

“Ministru kabinets nosaka:

- 1) trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes;
- 2) prasības un termiņus trokšņa kartēšanai, kā arī trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādei;
- 3) vides trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanas metodes;
- 4) kārtību, kādā īstenojama sadarbība ar kaimiņvalstīm vides trokšņa novērtēšanā un samazināšanā (ja novērota pārrobežu ietekme);
- 5) sabiedrībai un Eiropas Komisijai sniedzamo informāciju par vides troksni, tās sniegšanas kārtību un termiņus, kā arī kārtību, kādā sabiedrība tiek iesaistīta rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādē.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Latvijas Republikas tiesībsarga pieteikuma. Pieteikuma iesniedzējs pārbaudes lietas ietvaros esot konstatējis trūkumus vides trokšņa līmeņa regulējumā. Pieteikuma iesniedzējs vairākkārt esot vērsies un rekomendējis Ministru kabinetam noteiktā termiņā veikt grozījumus Noteikumos Nr. 16, lai novērstu norādītos trūkumus, tomēr Ministru kabinets šos trūkumus nav novērsis.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka Ministru kabinets nav pienācīgi izvērtējis un veicis trokšņa līmeņa ierobežošanas pasākumus. Noteikumos Nr. 16 pieļaujамie vides trokšņa robežlielumi sasniedzot līmeni, kas rada kaitīgas sekas cilvēka veselībai un apdraudot personas tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, tādējādi aizskarot Satversmē noteiktās pamattiesības.

Tāpat pieteikuma iesniedzējs norāda, ka Ministru kabinets Noteikumos Nr. 16 nav ievērojis Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijas, kas nosaka vides trokšņa līmeņus. Esošo regulējumu nevarot uzskatīt par tādu, kas novērstu vai samazinātu vides trokšņu iedarbību uz cilvēkiem. Ministru kabinets, pieņemot grozījumus Noteikumos Nr. 16, esot pārkāpis likumdevēja noteikto pilnvarojumu.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka Ministru kabinets ar Noteikumu Nr. 16 2.4. apakšpunktu, ciktāl tas attiecas uz publiskiem pasākumiem autosportā un motosportā, kas norisinās apdzīvotā vietā (pilsētā vai ciemā) izvietotā atklātā autosporta un motosporta bāzē un kuriem ir izsniegta atļauja publisku pasākumu rīkošanai, nav pienācīgi veicis pasākumus, lai nodrošinātu personas pamattiesību aizsardzību.

Tiesas procedūra

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Ministru kabinetu līdz 2017. gada 10. jūlijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2017. gada 9. oktobris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze
Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv
67830737, 26200580